

BÉKÉSCSABA

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 8 pengő 10000 K, félre 4 pengő 5000 K
negyedévre 2 pengő 25000 K. Egyes szám ára 1000 K

KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
MEGJELENIK SZERDÁN ÉS SZOMBATON

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Békéscsaba, Andrassy-út 19 (Kultura-könyvkereskedés)
Előzetesek és hirdetések ide küldendők. Telefon: 245

1926 szeptember 10

Szombat

I-ső évfolyam, 5. sz.

A békésmegyei kiállítás és árumintavásár állatkiállítása.

A békésvármegyei kiállítás és árumintavásár keretében rendezett állatkiállítást szerdán, szeptember hó 8-án, 9 órakor nyitották meg a békéscsabai állami méntelep udvarán. Az állatkiállítás itt is hatalmas közönséget vonzott úgy, hogy a kiállítás területét csaknem elcsepték az érdeklődők. Kár, hogy a kiállítás csak félnapig tartott, mert dél felé a kiállított állatokat hazaszállították s délután az érdeklődők már nem láttak semmit.

A kiállításon a földmívelésügyi miniszter nem jelenhetett meg. Helyette a kormányt dr. Tolnay Pál gazdasági főtanácsos képviselte, akit a kiállításon Beliczey Géza, a békésmegyei gazdasági egyesület elnöke üdvözölt és felkérte a kiállítás megnyitására.

Dr. Tolnay Pál megnyitó beszédében kérte a békésmegyei gazdákat, hogy a jövőben még nagyobb gondot fordítsanak az állattenyésztésre, hogy ez összhangban legyen világhírű magtermésünkkel, majd a kiállítást megnyitotta. A megnyitó ünnepségen ott láttuk még a következő előkelőségeket: dr. Plosz Béla földmívelésügyi államtitkár, dr. Konkoly Tege Sándort, az OMGE főtitkárát, Kovacsics Dezső főispánt, Csizmadia András nemzetgyűlési képviselő, dr. Konkoly Tihamér vármegyei főjegyzőt, dr. Berthóty István polgármestert, János Gyula rendőrfőtanácsost, stb. stb.

A kiállítás megnyitása után a vendégek a kiállítást tekintették meg, amelyről az alábbiakban számolunk be.

Séta az állatkiállításon.

A megnyitás és a két zsűri megalkatása után a megnyitó nagyszámú közönsége széjjel széledt a méntelep hatalmas udvarán, hogy megszemlélje azt a gyönyörű állatállományt, melyet gazdáink erre a napra a vármegyei mezőgazdaság díszére összegyűjtöttek.

Szinte lehetetlen úgy egyszeri sétával a hatalmas állattömegről pontos képet adni, mert mindegyik kiállított állat annyira szép, annyira leköti a néző figyelmét, hogy nehezen megy el a kiállítás egyik részétől a másikig. Azért is tartjuk nagy hibának, hogy a kiállítás, amelyet reggel nyitottak meg, a déli órákban már teljesen szét oszlott, úgy, hogy a délutáni érdeklődők már csak az állásokat találták és nézhették meg.

A lókiállításon lovaikkal részt vett kisebb gazdákról emlékezünk itten meg, mert hiszen természetes, hogy egy-egy nagy uradalom többet, szebbet, jobbat produkálhat az állattenyésztés terén, mint egy kisgazda,

akinek egy-egy kiállításba való példány tökéletes felnevelése sokkal több gondot, vesződséget, fáradságot jelent.

Lókiállítás.

Teljes koru ménlovaikkal kitértek a békéscsabai gazdák közül: Griecs János, Brhlik Pál, Viczján György, Kliment Z. György és Kazár Mátyás, de a mezőberényi, békési, gyomai gazdák lovai is hasonlóan gyönyörűek, formásak és hibátlanok voltak.

A méncsikók kiállítása anyagban még dusabb volt. A kiállító gazdák közül a következőket nevezzük meg: Zsiros János, Botyánszky Mihály, Vozár Mihály, Hrabovszky Pál, Hursan György, Blahut János, Skripák György és Kazár Mátyás.

A tenyészkanca-kiállítás anyagban és értékben a leggazdagabb volt. Hiszen voltak kiállítók 6-8 darabban is. Legszébb tenyészkancaikat állítottak ki Geiszt Gyula, Beliczey Miklós, Lacó György, Drienyovszky János, Pataj János, Zsiros János, Zsiros Pál, Brhlik János, Laurinyecz Adám, Iritz Aladár, Békéscsabai Földmivesskola, gróf Almássy Dénes, Zsilinszky György, ifj. Zsiros András, Hankó F. Mihály, Laurinyecz István, Csizmadia András, Deutsch Andor és Kazár Mátyás.

A kancacsikók tenyésztői közül a következő érdemes gazdákat emeljük ki: Kovács Sz. Mihály, Zsiros Pál, Csicsely Pál, Oszlács György, Iritz Aladár, Almássy Dénes gróf, Blahut János, Belanka János, Lukoviczky János, Laurinyecz István és Deutsch Andor.

Szarvasmarhakiállítás.

A szarvasmarha kiállításon szomorúan tapasztaltuk, hogy a magyar szarvasmarha tenyésztést nagyon kiszorította a nyugati tájfajták tenyésztése. Eppen azért mind az a gazda, ki magyar fajta szarvasmarha tenyésztéssel foglalkozik kétszeres dicsőretet érdemel, hogy ezt a husban és tejben kiváló, munkabírában pótolhatatlan faj kivészését megakadályozza, mert véleményünk szerint, az alföldi gazdák a jövőben erre a fajra fognak okvetlen visszatérni.

Magyar fajta szarvasmarhákat állítottak ki a kiállításon: Csizmadia András, Szalay Gyula gróf Almássy Dénes és Fejérváry Cölesztina.

Teljeskorú pirostarka bikákkal kitértek: Zsiros András, Kiss Albert, gróf Széchenyi Antalné, Geiszt Gyula, Hursan György, Felsővégi legeltető társulat Békéscsaba, gróf Wenckheim Sándor és Birkás György

Pirostarka növendékkikák közül a legszebbeket Belanka Pál, Bohus M. András, Laurinyecz Márton,

Petrovszky György, Matusek György, Galgóczy Géza, gróf Wenckheim József, Laurinyecz Adám, Iritz Aladár, Tóth András állítottak ki, míg a pirostarka tehének tenyésztői közül különös dicsőrettel a következőkről emlékezünk meg: Tóth András, Kovács Mihály, Drienyovszky János, Kovács Sz. Márton, gróf Wenckheim Jenő, Beliczey Miklós, Stern Testvérek, Matusek György, Hursan János, gróf Wenckheim Sándor, Petrovszky György, Szák K. János, M. kir. földmives iskola Békéscsaba, Kazár György és Iritz Aladár.

A juhkiállítás

anyaga már nem volt olyan gazdag. Nem is csoda, hisz Békésvármegyében a nagy uradalmakon kívül juhtenyésztéssel ma már alig foglalkoznak. A legelőket felszántották s buzatermővé tették és csak a nagyobb uradalmak, ahol a gazdálkodás még nem belterjes, foglalkoznak ezzel a még mindig nagyon jövedelmező állattenyésztési ággal. Ezért érthető is, hogy e kiállításon vármegyénk nagyobb uradalmi szerepeltek kiváló példányokkal, azonban a kiállított juhok közül csak egy faj szerepelt. A magyar juh teljesen hiányzott. Az uradalmak mellett kiállítottak még Bakucz József, Oszlács János és Belanka János igen szép példányokat.

A sertéskiállítás

már anyagban és minőségben sokkal gazdagabb volt. Ez a kiállítás két részből állt. Egyik részét a mangalicza zsirsertések, míg a másik részét az úgynevezett hussertések alkották.

Az első részben kitűnő anyaggal szerepeltek a nagy uradalmakon kívül Beliczey Miklós, Kovács Sz. Adám, Földmives Iskola Békéscsaba és ifj. Gálk János.

A második csoportban a következő tenyésztők nevével említjük fel dicsőrettel szép tenyészállataikért: Galgóczy Géza, Kokavecz Mihály, Szikora Sámuel, Hursan János, Török Sándor, Turák Endre, Lipták G. András, Skripák György és Petrovszky János.

A mezőgazdasági, kertészeti és méhészeti kiállítás

a megnyitás utáni napokban is sok látogatót vonzott. Ennek okát a példás, ügyes és izléses rendezésben találjuk főleg. De meg abban is, hogy mégis csak ez a hely a Széchenyi-liget volt a legkellemesebb a látogatóknak is.

A mezőgazdasági kiállításon gazdaságuk terményeinek bemutatásával kitértek az összes kiállító gazdák, míg a virágkiállításban Papp Sándor, Köth Jenő, Mayer Károly, Ceizler János, Ladányi István, Demeter István és Peyerl Géza kerestek. A konyhakertészeti kiállítás résztvevői közül kiemeljük a követ-

kező résztvevőket: M. kir. kertészeti telep Békéscsaba, Dorogi Ignác, Békéscsaba városi boltgárkertészet, Sarkadi János és ifj. Matusek György. Faiskolai kiállításban résztvettek valamenyen csak dicsőretet érdemelhetnek.

Külön emlékezünk itt meg Guicza Dezső és ifj. Matusek György kertterveiről, melyek szakszerűségben, szépségben egyaránt külön figyelmet érdemelnek.

A méhészeti kiállításon csak két békéscsabai szerepelt: Fekete Ferenc méhészeti termékekkel és Rákóczy Nelli méhészeti eszközökkel. E kiállításon Szarvas tett ki különösen magáért, Rendkívül érdekesek voltak Némethy Samu polg. isk. igazgató praeparatuma és méhészeti felvételei, továbbá Csasztyan Pál és Kohut Mihály tanulságos méhészeti dolgai.

A baromfi, galamb és nyulkiállítás.

A békésmegyei kiállításnak igen érdekes része volt a baromfi kiállítás is, amelyről mult számunkban már röviden megemlékeztünk most csupán azok neveit említjük meg, akik mint tenyésztők ezen a kiállításon különösen kitértek s ezek a következők: Belenta Bertalan, Balda János, ifj. Bakos Mihály, ifj. Darabos András, Fabulya Mihály, Felber Lajos, Franciszky András, Grünwald Dezső, Hrabovszky Mihály, Hrabovszky Pál, Janovszky János, Iritz László, Kocziszky Mátyás, Körmöczy Illés, Kokavecz Mihály, Michnay Sándor, Melis András, Macák Mihály, Révész Emil, Streit János, Szlepkó András, Szombati Mihály, Török Dezső, Timkó György, Ványa Vilmos, Zahorán János, Mazan György, Gajdác János, dr. Tarján Tibor, vitéz Békési István, Christian Antal, Pécs Adám és Gecs Gyula.

A kiállítók legnagyobb része arra számított, hogy a kiállítással kapcsolatosan vásárt is csinál, azonban sajnos a közönség a vásártól nagyon tartózkodott s alig egy-két kiállított állat került eladás alá.

A kiállítás kitüntettjei

A kiállítás bírálóbizottságai még nem végeztek be teljesen a bírálatot, így a zsűri hivatalos jelentését nem közölhetjük; azonban a kiállítás területén végzett szemlénk után eddig a következő kitüntetettek keptak:

Miniszteri oklevelet:

Leelősy Albert asztalos, Klein Vilmos mulakatos, Nyilas András cipész, Cseke Mihály szabó, Kaucil és Bielik kárpitos, Fischer Imre könyvkötő, Werner Testv. kőipar, Gyulai István hentes, (Gyula), Durai Pál csizmadia, Abraham Testv. fényképész, Staszanka Elek szíjgyártó, „Hubertusz” rt., Babinszki János esztergályos, Szikszai Sándor (Békés) Gyémánt Sándorné női

kalapkészítő, Martincsek Mátyás szücs, Kulpin Jakab divatárúkereskedő, Békéscsabai Vegyipari Rt., Békési Kosárfonó szövetkezet, Hoffmann György (Mezőberény) Zlehovszki János kocsigyártó.

Kamarai díszoklevelet:

Majerhoffer István építész, Zsiros Pál szabó, Rattaj Zsófia nőiszabó, Spitzer Irén kézimunka, „Unió” Rt., Farkas István kötélgyártó, Fekete István sütő, Klinghammer István kalapos, Lipták János kalapos, Sztaricskai Ferenc kékfestő, Boskó Lajos cipész, Irímly és Olláry szabók, Marosi Adám nőiszabó, Reich Vilmos paplanos, Oskovits Testvérek kalapos, Matulai Ferenc szücs, Suhajda András kocsigyártó, Kociha János, Debreceni István asztalosok, Keller József, Szoldos László (Szegedi) Timkó János csizmadia, Gráczik András fazekas, „Merkur” Rt., „Rokka” Rt., Martincsek Mátyás tímár, Tevan-könyvkiadó, „Gólya” divatárú, Árvai Jenő divatárúkereskedő, Péli Mihály üvegkereskedő, Dr. Gyöngyösi János könyv- és papirkereskedő, Réthy Béla vegyi cikkek, Vitaszek Ernő villanyszerelő, Kis Kondoros János kályhás, Róna Károly fényképész.

Kiállítási aranyérmét:

Mauzer Lajos (Gyula), Martincsek Károly, Dénes Antal asztalosok, Sajben Pál, Dénes Bálint lakatosok, Klein Mór, Román Mihály cipészek, Kovács Pál, Kollár János szabók, Dobó Cecília, Andó Dóra kézimunka, Boross Mártonné, „Elite” fűző-szalonnázókészítők, Gról Almásy Denise, Gálik János könyvk., „Petőfi nyomda”, „Globus” Rt., Schanzer Sámuel paplanos, Kovács László, Timkó András csizmadia, Weissenbeck Dénes fazekas, „Csabai Göztéglagyár Rt.”, Bozskó Kálmán (Kunszentmárton), Hódmezővásárhelyi Majolika és Agyagiparteleg, Bagó és Herdicska mázoló, Adamik János kötélgy., Baji Béla (Békés), Szóts József (Békés), Békéscsabai Vegyipari Rt., Gráb cukrászda, Kallina Imre kefékötő, Martincsek Károlyné (Gyula), Fongrácz András szücs, Fehér Károlyné háziszövény, „Zenit” Rt. (Kondoros), Weiszbrun Zsigmond, Wénich Lajos, Adám áruház, Tescher Imre, Hauer Fülöp, Arnoth és Izsák keresk. Csuri Ferenc (Szeged), Békéscsabai Kisgazdak Szövetkezete, Faragó Sándor, Zlehovszki János, Suhajda András, Vleskó Lajos, Zlehovszki György és Fiai kocsigyártók, Poszt Ferenc, Uhrin Adám kovács, Matusik András és Kallai Mátyás, Subasic Károly (Gyoma), Makra Gábor (Békés).

Kiállítási ezüstérmét:

Havran Lajos, Tokár Mihály asztalosok, Szabó Károly gépl., Várhegyi Pál vasöntő, Uhrin Adám kovács, Dorn József géplak., Makai Ferenc, Kőcze Pál, Andó Mihály cipészek, Somogyi Imre papucsos, Kackó Mátyás, Ellmann Adolf, Pataj Testv., Németh Árpád szabók, Kéri Mária kézimunka, Szemenkár György könyvkötő, Apjári János hentes, Hricsovinyi György csizmadia, Lestyán Dániel, Orvos Endre mázoló, Pfaff István szígyártó, Weisz Ede asztalgályos, Buhala Sándor kádár, Papp cukrászda, Sántha Mária, Forró Vincéné kézimunka, Dutsch Erzsébet, Ginzstler Ernő, Hirsch Sándor, Schlésinger József, Ev. egyh. könyvker., Engel Miksa, Leipniker Sándor kereskedők, Zlehovszki György és Fiai, Valentinyi András, Uhrin Adám, Zlehovszki József kocsigyártók, ifj. Lázár Pál kovács, Szász Gábor

(Békés). özv. Balog Gáborné (Békés), Szabó Károly (Gyoma).

Kiállítási bronzérmét:

Kyorka Mihály szobrász, Kurunci Péter asztalos, „Debreceni Gőzfűrészes és Faárugyár”, Achim György szabó, Gesmey Soma könyvkereskedő,

Kiállítási díszoklevelet:

Melcer Erzsébet, Botyánszki Mihályné, Thiesz Cöre, Kvasz Zsófia kézimunka, Király Károly (Békés), Szász Gábor (Békés), Pallér István öntő.

Kiállítási oklevelet:

Özv. Gál Gyuláné (Békés), Zahorán Pálné kézimunka, Fischer és Fischer, Steiner Mór keresk., Horn Lajos rendező, Patáky Ferenc vendéglős.

Elismerő oklevelet:

Osgyán Pál gépkereskedő, Vörös László, Rákóci Nelli kézimunka, Popovits Pál kádár, „Corvina” nyomda.

Szegedről Békéscsabára jött meghalni.

Egy szegedi ápolónő szublimálttal megmérgezte magát.

Szerdán reggel 9 óra tájban a mentőket arról akarták értesíteni, hogy a *Kossuth-téri* A. E. G. V. állomáson egy uriasan öltözött nő rosszul lett, hogy valószínűleg megmérgezte magát. Mentő azonban a mentőállomáson egyetlen egy sem volt. A tüzoltók közül sem jöttek szívesen, mert a mentőkocsiba való lö is hiányzott a városkóról. Végre nagynehezen egy tolható két kerekben járó hordágygal egy tüzoltó megjelent az A. E. G. V. Kossuth-téri állomásán és a szerencsétlen asszonyt első segélyben részesítette, majd civil egyének segítségével beszállította a békéscsabai városi közpórházba.

A szerencsétlen és erősen kinlódó nő kihallgatása alkalmával elmondta, hogy Boldizsár Ferencnének hívják, 26 éves, tatatóvári születésű kórházi ápolónő a szegedi klinikán. Elmondta azt, hogy szerdán reggel érkezett meg a szegedi vonattal Békéscsabára, azzal a szándékkal, hogy itt véget vet életének. Egy darabig az utcán bolyongott, majd a Kossuth-téren az A. E. G. V. állomásán hirtelen elhatározással 4 darab szublimáltpasztillát nyelt le. Amikor a maró szublimáltpasztilla a garatban és a gyomorban oldódni kezdett, irtózatot fájdalmak fogták el, rosszul lett és össze esett.

Arra vonatkozólag, hogy mi kergette az öngyilkosságba, nem akar nyilatkozni — konokul hallgat.

A békéscsabai közpórházban gyomormosást alkalmaztak a szerencsétlen asszonyon, aki kissé jobban lett, azonban a felépüléshez nincs sok remény.

Az „Aurora” képzőművészeti kiállítása.

Legutóbbi számunkban röviden hírt adtunk már arról, hogy az Aurora-kör vasárnap délután nyitotta meg a Kulturpalota nagytermében jól megrendezett képzőművészeti kiállítását.

Kritikánkkal nem óhajtjuk olvasóink hangulatát előre befolyásolni s ezért úgy most, mint hasonló alkalmakkor a jövőben is, lehetőleg akkor fogunk véleményünkkel a nyilvánosság elé lépni, amikor a kiállítást már sokaknak módjában állott végig-

nézni és amikor esetleges corrigáló, de mindig a legteljesebb jóindulattal vezetett, objektív kritikánkkal a kiállító művészeknek a legcélszerűbb ártalmára sem lehetünk. Mindenkor szigorúan tárgyilagos kritikánk kizárólag csak a művész alkotásaira fog vonatkozni és phraseológiánkból a gúny, avagy a bántani akarás kifejezéseit már előre kizártuk.

Ezek előbocsátása után áttérünk a kiállításon látottak elsorolására, még pedig elsőbbséget adva a kiállító vendégművészeknek.

Pogány Ferenc ismét a tőle már látott, komoly és értékes pikturáját hozta közénk. Pogány Ferenc több külföldi reprezentatív kiállításon is ért már el valóban jelentős sikereket és éppen ezért csodálkozunk, hogy képei nem váltották ki azt a hatást, melyet pedig igazán megérdemelt volna. Annnyira beérkezett és teljesen kibontakozott nagy művész ő, hogy fölsőlegesen tartunk vele kapcsolatban minden további vélemény-nyilvánítást.

Sain Márton képein érzik a „sujét” iránti szeretetet és ez indítja a szemlélőt is arra, hogy műveiben gyönyörködni valót találjon.

Fáber József képei közül *tájékei* kapták meg a szemlélőt leginkább és méltán, mert ezek úgy színen, mint kompozícióban sokkal művészebbet nyújtanak, mint *csendéletei*.

Szilágyi István még a keresők útján halad, de sok biztató hang csendül ki műveiből, azt bizonyítva, hogy kutatásainak nemsokára meg lesz az eredménye.

Miklós István két kis figyelemre méltó képpel ügyesen illeszkedik a kiállítás keretébe.

Vendégművészeinknek ezúton is köszönetünket fejezzük ki megelégedésünkért, mert amellyel, hogy kedves és szép dolgokkal gyönyörködtek bennünket, nagyban hozzájárultak az annyi fáradsággal és buzgalommal rendezett kiállítás változatosabbá tételéhez is.

Helybeli festőgárdánk egyik komoly tagja: Wagner József csak nemrég érkezett haza nyári barlangolásaiból, magával hozva Csonka-Magyarország legszebb vidékeinek színeit és hangulatát. Képein felvonul előttünk a Tisza, a Bükk több bájos tájrészlete, természetesen ez alkalommal is az ő hangulatos, kedves és annyira megnyugtató előadásában. Wagner József nem sok képpel szerepel ezen a kiállításon, de éppen eléggel ahhoz, hogy ez alkalommal is felfigyeljünk művészi pályájának mind magasabbra emelkedő ívelésére! Képei úgy kompozíció, mint előadás tekintetében is kifogástalanok és ezek a komoly, elmélyedő művész kontemplatív lelki strukturája, teljesen kiegyensúlyozott tudása, valamint érzésvilágának finom harmóniája mellett tesznek most is tanúbizonyságot. Tájékei közül különösen megkapó a „Temető-utca Tarcalon”, hangulatos, meleg és napsütéses a „Tokaji-utca”, „Egy udvar belseje”, „Gémes kut” című képe és igen érdekes úgy kivágásban, mint színeiben és felrakásában a „Vizmosás”. Általában minden képén megérzik, hogy az a művész lelkéből bontakozott ki és hogy minden megnyilatkozásában *önmagát* adja. És ebben rejlik a magyarázata annak a frappáns hatásnak, melyet képei keltenek a szemlélőben. Kellemes meglepetésül szolgált még az is, hogy Wagnert ez alkalommal újból üdvözölhetjük mint *grafikust*, amiről pedig azt hittük, teljesen megelégedett, holott örömmel állapíthatjuk meg, hogy ezen a téren is éppen

olyan *nívós*, akárcsak olajfestményeiben.

Másik komoly és szimpatikus művésznőnk: *Kolozsvári* Sándor sem maradt adósunk és egy sorozat újabb irányú szép grafikai műveléppel meg bennünket. Kolozsvárinál is ugyanazt mondhatjuk, amit Wagnernél. Mindegyik képén látszik az elmélyedő művész érdekes egyénisége s képeiből váltakozva bontakozik elő egyszer az álomszerűsített való, másszor a valószerűsített álom. Akár így, akár úgy, mindig élmény! Mindig megérzés; mindig sokat és nagyot ad nekünk önmagából.

Sok finom elgondolást rejtő képe a „Kosarat tartó nő” című aktja. Azzal a már szinte raffináltan leegyszerűsített technikával oly sokat tud mondani, hogy az ember érzi, meg van róla győződve, hogy „azt”, amit ő „akart”, másképpen nem is lehet kihozni! Sok mozgást és dinamikát sugárzó képei a „Táncoló pár” és a „Templomba menők”. Korábbi stílusában készült lapjai, mint a „Tavaszi szántás”, „Őszi táj” stb. igen hangulatosak és teljesek. Végelentül bájosak színes mese-illusztrációi.

Megállapíthatjuk tehát, hogy Kolozsvári szintén azon művészek egyike, aki teljes joggal érdemli ki a közönség minden rétegének osztatlan szeretetét és nagybecsülését.

Deutsch Tibor ugyancsak jól ismert és szimpatikus tagja a békéscsabai festőgárdának. Deutsch Tiborról sok tekintetben már nem mondhatjuk el mindazt, amit Wagnernél, vagy Kolozsvárinál regisztráltunk.

Örökös kutatásával, folytonos nyugtalanságával már nem tudta magát annyira megértetni, különösen városunk közönségével, mint ama kettő. Pedig az a sok tépelődés, az a lépten-nyomon kiütköző hatalmas alakítóképeség, amit minden képéről leolvashatunk, valóban figyelemre méltó.

Kár, hogy képeiről szinte csöpög az *olaj*; hogy színei nem önmaguktól, hanem a *firnisztől* ragyognak; hogy minden érzéket ezzel fogadnak: mi jó, sűrű olajkencéből készült Gólemek vagyunk! Viszont azonban, ha az ő koncepciója ez, vagy jobban mondva *csakis* ez volt: akkor a kivitel jól sikerült! Mert az anyagon túl alakjai valóban élnek, mozognak és a dekoratív impressió hibátlan! Mi azonban minden fajta „izmus” ellenére kénytelenek vagyunk mégis csak amellyel maradni, hogy előbb lássuk meg a „valamit” és csak azután jussunk eszünkbe, hogy ez „valamiből” készült is.

Az előbb említett felfogás szemüvegén keresztül azonban határozottan megkapó a „Ritmus” és van egy remek mozdulat az egyik kép fésülködő nőjében is. Hiszen éppen ezt látva, merjük Deutsch Tibornak megjósolni, hogy nagy energiája egyszer csak győzedelmeskedni fog az eléje tornyosuló akadályokon és egy kissé lehiggadva, leszűrődve, talán nem is oly sok idő múlva, egy teljesen kiforrott egyéni, piktor fog előttünk állni.

A kiállítás egyik kellemes szenzációjaként *Mokos* József „kiugrásáról” számolhatunk be. Képei úgy színen, mint megrajzolásukban és a tónusértékek helyes csoportosításában egyaránt kitűnőek. Tájékei, mint a „Dél-élelőtti napsütés” és a „Körösparti részlet” minden tekintetben hatalmas haladásról tesznek bizonyosságot. Az „Üst” című csendélete pedig úgy technikai kivitelében, mint megérzésében kiváló. Csak gratulálni tudunk Mokosnak ezért a meglepő fejlődéséért és ezek után

kíváncsian várjuk legközelebbi nyilvános szereplését.

Botyánszky János, mint eddig leg-többször, most is portrékat állított ki a tőle megszokott felfogásban és kivitelben.

Adler Árpád, a városunkba most letelepedett fiatal festőművész, egy nagyobb kollekciónal mutatkozott be. Ezen első békéscsabai nyilvános szereplésén bemutatott kollekcója szép reményekre jogosít és szinte örömmünk telne benne, ha ezeket rövidesen be is váltaná.

Képei általában tetszetősek, csak a kollekcója nagy részét alkotó olaszországi témájú képek tárgyválasztását nem tartjuk mindenben a legszerencsésebbnek, mert ezeket a témákat már kiváló, nagy mesterektől is, de meg legfőképpen az utóbbi időben csüstitül nyakunkba szakadó képkereskedőktől annyira megszoktuk, hogy szívesebben nézzük az esetleg kisebb erővel, de mindenesetre nagyobb szeretettel készített, kevésbé sablonos témákat. Szépek a hazai tájakról készített képei, az egyik portréja és egy interiórje, melyek hozzá is közelebb állanak és amelyeket sokkal megkapóbb őszinteséggel is festett meg. Ami a pikuráját illeti, minden képen érzik a felfelé törető talentum ereje és az a benyomásunk, hogy a műveiből már most kisugárzó nagy igyekezettel és szorgalommal idővel majd eléri azt a nivót, melyet helyi művészeink legjobbjai ezidőszent már szerencsésen elértek.

Vasas Mihály akadémiai növendék igen tehetségnek tűnik fel s különösen „Vihar” című képén sok finom elgondolást sejtet. Rajzai szépek és reméljük, hogy iskoláit elvégezve, még mint komoly művésszel is találkozni fogunk ismét.

Csak a legőszintébb szeretet és csodálkozás hangján nyilatkozhatunk ehelyütt Tevan Margit vérbeli művész kezét dicsérő ezüst és bronz fémomborításairól. Tevan Margit ötös művészetével már többször volt alkalmunk találkozni, de a legújabb munkáit látva, úgy érezzük, hogy neve nem sok idő múltán jóval szélesebb körben fog ismertté válni, amint hogy már régen azzá is lett volna, — ha nem olyan tulságosan szerény.

Említésre méltók még Tevan Ilona színes tussal festett eredeti párnái, továbbá Fischerné Révész Janka és Janisch Tivadarné igen izléses munkái. Végül még csak azt kívánjuk kiemelni, hogy az Aurora-kör ezalkalommal is tanujelét adta annak, hogy tradícióhoz és programjához híven, minden igyekezetével és mindenkor csak a legjobbat és a legrészebbet óhajtja nyújtani.

HIREK.

— Meyer János földművelésügyi miniszter Békéscsabán. Mint értesülünk Meyer János földművelésügyi miniszter vasárnap, szeptember 12-én Békéscsaba vendége lesz. Arra a nagyobb szabású ünnepélyre érkezik Békéscsaba, amelyet a békéscsabai kisgazdák egyesülete rendez nagyatádi Szabó István volt földművelésügyi miniszter arcképének leleplezése alkalmából. A földművelésügyi minisztert ebből az alkalomból több nemzetgyűlési képviselő és az egységspárt több kiváló poli-

KÖZGAZDASÁGI FIGYELŐ

Valuták és devisák.

Megnevezés	Bankj.	1926 szeptember hó			
		Kifiz.	8-án	9-én	10-én
Angol font	bankjegy	—	345625—347625	345650—347650	
	kifizetés	—	346125—347125	346150—347150	
Belga frank	bankjegy	—	1925—2005	1900—1980	
	kifizetés	—	1935—1995	1910—1970	
Cseh korona	bankjegy	—	2109'2—2119'2	2109'2—2119'2	
	kifizetés	—	2110'7—2117'7	2110'7—2117'7	
Dán korona	bankjegy	—	18930—18990	18930—18990	
	kifizetés	—	18930—18990	18930—18990	
Dinár	bankjegy	—	1254—1264	1254—1264	
	kifizetés	—	1258—1268	1258'5—1264	
Dollár	bankjegy	—	70975—71275	70975—71275	
	kifizetés	—	71285—71485	71285—71485	
Francia frank	bankjegy	—	2035—2115	2020—2100	
	kifizetés	—	2025—2085	2010—2070	
Hollandi font	bankjegy	—	28550—28700	28550—28700	
	kifizetés	—	28575—28675	28575—28675	
Zloty	bankjegy	—	7850—8150	7850—8150	
	kifizetés	—	7850—8150	7850—8150	
Lei	bankjegy	—	348—360	348—360	
	kifizetés	—	352—360	352—360	
Leva	bankjegy	—	513—520	513—520	
	kifizetés	—	514—520	513—520	
Lira	bankjegy	—	2510—2590	2515—2595	
	kifizetés	—	2520—2580	2525—2585	
Márka	bankjegy	—	16978—17028	16964—17024	
	kifizetés	—	16978—17028	16964—17024	
Schilling	bankjegy	—	10055—10095	10051—10091	
	kifizetés	—	10061—10096	10061—10091	
Norvég korona	bankjegy	—	15620—15670	15620—15670	
	kifizetés	—	15620—15670	15620—15670	
Schweizi frank	bankjegy	—	13785—13825	13785—13835	
	kifizetés	—	13775—13815	13775—13815	
Svéd korona	bankjegy	—	19055—19115	19060—19120	
	kifizetés	—	19055—19115	19060—19120	

Zürichi zárlat 1926 szept. 9-én:

Páris 1480, London 2513'75, New York 517'625, Brüsszel 1420, Milanó 1852, Amsterdam 207'50, Berlin 123'25, Bécs 73'0750, Sofia 375, Prag 1533'50, Belgrád 913'50, Budapest 72'5250, Bukarest 268'50.

Terményárak 1926 szept. 8-tól szept. 10-ig.

A budapesti Áru- és Értéktőzsde hiv. jegyzései 1000 koronában.

Termény	Minőség	1926 szeptember hó		
		8-án	9-én	10-én
B u z a	tiszavidéki	Ünnep miatt a tőzsde zárva!	(névleges árak)	
	75-ös		340—345	340—345
	76-os		345—347'5	345—347'5
	77-es		350—352'5	350—352'5
	78-as		352'5—355	352'5—355
	79-es	355—357'5	355—357'5	
Rozs			240—245	240—245
Árpa	takarm		210—220	210—220
	sör		260—300	260—300
Zab	I. m.		205—210	205—210
	közép		190—200	190—200
Tengeri			265—267'5	265—267'5
Repce			540—560	540—560
Korpa			160—162'5	160—162'5

A szept. 10-iki tőzsdeforgalomban előfordult kötések: (Az árak 1.000 koronában budapesti paritásban értendők. Ellenkező paritás (-)ben)

Békéscsabai terményárak 1926 szept. 8-tól szept. 10-ig.

A békéscsabai málmok és terménykereskedők egyesített jelentése alapján, métermázsánként 1000 koronában.			
		(névleges árak)	
Buza	315—330	315—330	315—330
Rozs	185—185	185—185	185—185
Árpa	175—175	175—175	175—175
Zab	160—160	160—160	160—160
Tengeri	215—225	215—225	215—225
Repce	450—500	450—500	450—500
Korpa	135—137'5	135—137'5	135—137'5

Baromfiárak Békéscsabán

1926 szept. 11-én

Csirke	22—23000	kilója
Tyúk	22—23000	"
Kacsa sovány	16000	"
Kacsa kövér	17—18000	"
Liba kövér	18000	"
Tojás	1300	darbja

Sertéspiac

1926. szeptember 10-én Budapest.

Kiváló zsirsertés	16500
I-a	17500
Békéscsabán.	
I-a zsirsertés	14500
Könnyű	12—13500

tikus kiséri le. A kisgazdák ünnepélyén a Békésmegyei Kisgazdák Egyesülete és az összes kisgazda körök képviseltetik magukat. Ez alkalommal, mint értesülünk, fontos politikai kijelentések történnek.

— Nagy áremelkedés a hadikölcsön piacon. A csütörtöki tőzsdén szenzációt keltett a hadikölcsönök erős árfolyamemelkedése. Az I—V., valamint a VI.—VII. kibocsátási 6 százalékos, továbbá 5 és fél százalékos típusú címleteket a legelsőrendű kezek vásárolják minden tételben, abban a reményben, hogy rövid idő múlva a hadikölcsönök valorizációja kedvező elindulást fog nyerni. Az I—V. típusok a keddi 99-es árfolyamról 112-re emelkedtek.

— A szegedi iparkamara kerületi értekezlete. A szegedi kereskedelmi és iparkamara a kiállításal kapcsolatosan kerületi értekezletet tartott augusztus hó 8-án Békéscsabán a vígadó nagytermében, ahol ez alkalommal nagyon szép számú érdeklődő közönség gyűlt egybe, amelynek jó része vidékiekből állott. A kerületi értekezleten megjelentek Körmeny Mátyas iparkamarai alelnök üdvözölte és javaslatára helyettes elnökül Kovács Mihály ipartestületi elnököt választották meg, majd teljes elismerését fejezte ki, azért a gyönyörű munkáért, amelyet Békéscsaba város iparosága a kiállítás rendezése körül kifejtett, majd bejelentette, hogy a szegedi ker. és iparkamara ezalkalommal 10 kiváló békéscsabai iparost díszoklevelekkel tüntet ki. A Kereskedelmi és iparkamarától elismerő díszoklevelet kaptak: Timko János csizmadia, Uhrincsok János csizmadia, Snóbel János asztalos, Fábian Mátyas asztalos, Kiszely Pál kőműves, Schwartz Márkus szabó, Lipták János szabó, Martincsek András cukrász, Matulai Ferenc szűcs, és Facsinai Dezso kéményszerő. A kiténtetett iparosok nevében Kiszely Pál mondott talpra esett beszédet, amelyben megköszönte a kiténtetéseket. Ezután dr. Pálffy a kontárkérdésről, Kovács Mihály az ipartestületi reformról, Cserzi Mihály az adókról, Elmann Adolf pedig a kisipari hitelről, Könyves T. Kálmán a tanonkérdésről tartott előadást. A nagyfotosszerű értekezlet 10 órakor kezdődött és fél 2 órakor ért véget.

— Elgázolta a kocsit Zeidler Antal lökösházi kerékgyártó 2 éves kislánya az uton járt. Egy kocsit véletlenségből keresztül ment rajta, de csak lábát sértette meg. Ápolásra felvették a békéscsabai közorháza.

— A strandfürdő egész nap nyitva!

— Tanügyi hír. A békéscsabai felsőkereskedelmi iskolába a beiratások szeptember 13-án és 10-én lesznek a Városháza I. em. 1. sz. szobájában. Ezekben a napokon jelentkezzenek kivétel nélkül a már beiratkozott tanulók is, különben helyüket más beiratkozni óhajttakkal töltik be.

— Megrugta a ló Szűcs Ferenc 80 éves békési mezőőrt egy csikó megrugta. Jobb lába eltört a rugás következtében. Beszállították a csabai közorháza.

A „BÉKÉSCSABA” szelvénye 1000 koronáról.

Ezen szelvényt a lapunkban közölt helyeken a vásárolt cikkek árának tíz százalékáig készpénz helyett elfogadják.

— **Szenzációsnak ígérkezik a ligeti ünnepély.** Megemlékeztünk már a József Szanatórium Egyesület és a Petőfi cserkészcsapat ünnepélyéről. A most közreadott program immár egész nagyszerűségében tárja elénk a két napra nyúló szenzációs ünnepszorozatot. A látványosságot a ma: szombat esti lampionos csónakfelvonulás nyitja meg, melyet vasárnap délután a szokott keretektől elütő stílusosan rendezett népünnepély követ. A délutáni ünnep főérdekessége a szépségverseny döntő csatája, a világposta és megerősített zenekar lesz a természetesen megtaláljuk a cukrászdát, serpentint, konfettit is, viszont az isléstelen sátorötleket mellőzte a rendezőség. Este fölcillan a liget sokszáz lampionja s 8 órától 10-ig folyik a tombola értékes ezüst, selyem, trikó, porcellán és üvegáruival. 10 órakor hirdetik ki a szépségverseny eredményét. Az emléktárgyat azonban csak személyesen és a helyszínen lehet átvenni, különben a következő nyelőre száll. Az eredmény kihirdetés után a nagyszabású tűzijáték s utána bál következik. A ligetbe belépődíj nincs, önkéntes adományt gyűjtenek az urnák jótékony célra. A bál belépők 20 és 50 ezer koronás árban a helyszínen válthatók.

SZINHÁZ

A szerdai Hamlet előadását szép számu közönség nézte végig. Az előadás elsődrendű volt, a szereplők, de különösen *Alapi* Nándor játéka művészi tekintetben nem volt kifogásolható. Azonban a frakkos Hamlet előadása groteszk volt mégis. Szerintünk, ha már a szereplők frakkban játszottak, a darabot is itt-ott át kellett volna írni. Véleményünk szerint azonban ezt meg sem szabad kísérteni és azért jobb, ha csak a régi rendezésben, korhű jelmezekben látjuk ezt az előadást mint így.

Groteszk a frakkos Hamlet, amikor állandóan kerdőt szorongat. Groteszk az őrtállók frakkos alakja, mikor Hamlet apja szellemével találkozik. Furcsa, hogy a király, királyné angol bőrfotelek helyett trónon ül, furcsa a párbaj is úgy házilag megrendezve egy uralkodó elfogadóter-

mében, aki frakban, monoklival figyelni a nagy végső befejezést.

Szerintünk kuriozusként ilyen egyszer elő lehet adni, egyszer meg is lehet nézni, de vétek a nagy klasszikusokat ilyen formában profanizálni.

A csütörtöki Faun előadása rendezés tekintetében kifogástalan volt.

Alapi Nándor kiváló szintársulata még kétszer játszik a csabai színpadon. Ez alkalommal színre kerül:

Pénteken: Sámson és Delila.

Szombaton: Kisértetek.

A kiváló társulat a csabai közönségtől nagyobb pártolást érdemelt volna meg, sajnos azonban a csabai közönség az igazi művészet felismerésében, pártolásában még nem teljesen fogékony.

APRÓHIRDETÉSEK

Foglalkozást, vagy bármilyen munkát keresők hirdetésait díjtalanul közöljük.

Német és francia nyelveket, kereskedelmi könyv- és ügyvezetést, kereskedelmi és politikai szamant és algebrát, modern speciális magyar gyorsírást oktat nők és férfiak részére a „Diak-Othon”. — Jelenkezéseket Vas-utca 11. sz. és Telesy utca 5. szám alatt délelőtt 11-től d. u. 2-ig fogadják el.

Intelligens idősebb özvegy urinó csakis kimondottan uri házhoz hazvezetőnőnek, vagy uradalomba, esetleg szanatóriumba gondnoknőnek ajánkozik. — Cim a kiadóban.

TANULÓT felvesz Hannig Jenő asztalos Ujszigyósi utca 20. alatt.

LAKÁS, mely all 2 szoba, fürdő szoba, mellékhelyiségekkel, fiatal házaspár részére azonnal kiadó. — Cim a kiadóban.

KIADÓ EGYSZOBÁS LAKÁS, mellékhelyiségekkel. — Cim a kiadóhivatalban.

Egy ezüst Doxa zsebóra eladó, megtekinthető a Kultura könyvkereskedésben. Andrassy u. 19. sz. a.

Butorozott szobát keres azonnalra nőtlen tanár. — Cim a kiadóban.

Eladó egy csaknem új, modern TOALETTKÖR. — Megtekinthető Koczina Mihály kárpitos üzletében, Ferencz József-tér 1.

Vannék használt, de jókarban lévő IRÓGÉPET. — Cim a kiadóban.

Eladó egy nagyon szép ÁLLÓ VILLANYLÁMPA Aulich-utca 9. sz. alatt.

Egy 6 H. P. magánjáró CSÉPLŐ GARNITURA eladó — Érdeklődni Soós és Horváth cégnél Andrassy-út 81-83. szám.

FÉNYKÉPNAGYÍTÁSOKAT, olajfestményeket készít fénykép után Zvarinyi Lajos Békéscsabán VI. ker. Breznik-utca 3.

Azomat elfoglalható butorozatlan szobát keres, két hónapra fiatal házaspár. — Cim a kiadóban.

RIKKANGSOKAT
felvesz lapunk
kiadóhivatala.

SOOS ÉS HORVÁTH
BÉKÉSCSABA, ANDRÁSSY-ÚT 81-83.

Kizárólag gépek javítása
és speciális autójavító műhely!

Auto-garage!

Autogénhegesztés, rézöntés es minden néven nevezendő speciális esztergályos munkák jótállás melletti készítése.

Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

Özv. Muzslayné és Weisz Jenő
URISZABÓSÁGA, BÉKÉSCSABA, ANDRÁSSY-ÚT 19. SZÁM.

Átánlja dísan felszerelt raktárát

ősz és téli öltőnyszövetekben

továbbá felöltők, télikabátok, utcai és estélyi ruhaszövet különlegességekben.

Olcsó árak, kedvező fizetési feltételek

AZ ISKOLAI DÉNY

legolcsóbb bevásárlási forrása a

» KULTURA «

(SZILÁGYI JÓZSEF)

KÖNYVKERESKEDÉS

Békéscsaba, Andrassy-ut 19. szám alatt

Elsődrendű iskolai faárak, u. m.: rajztábla, fejes és háromszögvonalzók és tolltartók. Legfinomabb körzőkészletek, iskolatáskák óriási választékban. Írószerek és füzetek. Iskolahegedű vonóval 150.000 koronától feljebb

Használt és új tanfolyamok az összes iskolák részére kaphatók